

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי י"ב טבת תשפ"ב | דף היומי בבלי: מגילה ד | דף הכולל: מועד קטן יג.
דף היומי בהלכה: מסימן תרע"ב סעיף ב' עד תחילת סימן תרע"ג.
מוסר: דבר בעיתו - פרק ד' מ"ומבואר בדברי הנביאים עד (אמצע קטע) "ובעת צר לישראל".
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הבחינה פרק ה' 'ואח"כ חשוב במעלת אותיות המכתב' עד פרק ה' 'אך הטרפים המיוחדים'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

מדוע תרם גיורג' החמישי ספר תורה לביהכ"נ החורבה? | החותמת שהצילה חיים | 'עוגת ויטרינה' שלימדה שיעור מאלף | לקראת שובבי"ם: לקט מנהגים קפידות והדרכות מהספרים הקדושים | 2295

הסיפור היומי

**משמים, אחת מהאחיות שלי שיחקה למחרת
בביתם, וסיפרה לתומה שהעוגה נשארה בבית
שלנו. הם שמעו מזה וחטפו הלם, מיד התקשרו
לאמי ושאלו אותה האם אחותי הקטנה צודקת...**

מעשה ב'עוגת ויטרינה' שלימדה שיעור מאלף על 'לימוד זכות'

לקחת את העוגה. לא ידענו מה לעשות עם עצמנו, כמה שעות שכל הבית על גלגלים, והם שכחו מזה כלאחר יד, הם לא באים לקחת את זה, והרי הארוסין מתקיימים באותה עיר [אנחנו לא ידענו בדיוק איפה זה, ולא היה מי שילך לשם להביא את זה]. משמים, אחת מהאחיות שלי שיחקה למחרת בביתם, ומספרת לתומה שהעוגה נשארה בבית שלנו. הם שמעו מזה והם חטפו הלם, מיד התקשרו לאמי ושאלו אותה האם אחותי הקטנה צודקת? כי היתה על השלחן באירוסין עוגת ויטרינה...

בקיצור, מה שהתברר הוא, שהם עטפו את כל האוכל וכל הדברים לאירוסין בקרטונים וכדומה, ולא יכלו לדעת האם הכניסו את העוגה ג"כ, האמא שאלה האם הביאו את העוגה? וענו שכן. תכלס' אחת החברות הביאה ג"כ עוגה, והם היו בטוחים שהביאו את העוגה שלנו.

מעשה זה היה באמת, זה לא דמיון, ואף אחד בעולם לא היה מעלה בדעתו כזה לימוד זכות. נלמד לדון לכף זכות, וה' ידון אותנו לכף זכות.

(גיליון 'כף זכות')

מעשה אמיתי על כל פרטיו בלי השמטת פרט או הוספת פרט. ביום ג' פרשת מקץ תשפ"ב עשו השכנים שלנו בבנין אירוסים לבתם ב"ה בשעה טובה ומוצלחת, אבל זה היה יום אחרי שגמרו את השבע ברכות לאחד הילדים, והיה להם בלגן וכו' וכו', ואי"צ להאריך איך נראית משפחה עם מלא ילדים אחרי שבוע של חתונה ושבע ברכות של אח ועוד צריך להתארגן לאירוסין של אחות, בקיצור רצינו מאוד לעזור להם.

שאלה אותם אמי תחי' במה היא יכולה לעזור, הם אמרו שאם היא תעשה להם "עוגת ויטרינה" זה יציל להם את המצב. יצוין למי שאינו יודע, להכין ולצפות וכו' "עוגת ויטרינה" זה סיפור של כמה שעות מכובדות. אמי כמובן שמחה לעזור להם, אבל ב"ה בבית אמי יש יולדת בבית עם כמה ילדים, ובחנוכה הילדים חוזרים מהת"ת מוקדם, בקיצור אי"צ לתאר איך נראה בית עם ילדים ועם נכדים, הבלגן הוא למעלה מתיאור.

נכנסו לעבודה ואכן ב"ה בשעה 7:30 בערב הודענו להם שהעוגה מוכנה והיא בינתיים במקפיא לתפוס חוזק שלא ימס השוקולד.

אך למעשה, עוברות שעה שעתיים, והשכנים לא מגיעים

האם העולה האחרון לתורה אומר "חזק חזק ונתחזק" יחד עם כל הציבור, לפני הברכה שלאחריה?

זמה הדין במקרה שהבעל-קורא עלה לעליה האחרונה - האם יחזור ויאמר "חזק" אחרי אמירת הציבור? | הטעמים, המנהגים והדינים של אמירת 'חזק' בסיום חומש מספר התורה

ססימת החומש, ויישר כוחך ושוב תתחיל (שו"ת מהר"מ מינץ סי' פ"ה) ב) מפני שהתורה מתשת כוחו של אדם. ג) לפי המשנה שאומרת שתורה צריכה חיזוק (פרי חדש סימן קל"ט ס"ק "א).

העולה לתורה לא יאמר "חזק" לפני הברכה, משום הפסק בין קריאה לברכה (שולחן הקריאה, קצות השלחן, לוח אר"י, ועיין באורחות רבינו שנהג שהעולה לתורה כן אומר 'חזק' - והטעים הגר"ח"ק שברכה אחרונה לא הוי הפסק כמו בברכה שלפניה כי אין עובר לעשייתן - אליבא דהילכתא גליון 21)

אם הבעל קורא עולה שביעי אחרון, והרי הוא מכריז 'חזק' אחר הקהל, יש שרצו לומר שגם כאן יאמר, אף שהעולה אינו אומר משום הפסק, מכ"מ כיון שבדיעבד לא חשיב הפסק א"כ אין ראוי לבטל המנהג שהבעל קורא מכריז אחר הקהל "חזק חזק ונתחזק" (קובץ בית אהרן שנה כ"ו אות א'), אולם בשו"ת רבבות אפרים (ח"ב סימן צ"ח) מצדד שהבעל קורא לא יאמר, אלא אחר יחזור בשבילו ויאמר "חזק".

גם אלו שאין נוהגין לעמוד בכל קדיש, בקדיש זה שלאחר קריאה"ת, כיון שנעמדו לאמירת "חזק" ישארו עומדים באמירת ה"חצי קדיש" כדון "קדיש שתפסו בעמידה".

(גליון 'מאור השבת' יחי תשע"ד)

נהגו לעמוד בפסוק האחרון של סיום הספר (זר התורה, שולחן הקריאה ועוד, בשם גדולי האחרונים), ורצוי שהקורא יפסיק קמעא לפני הפסוק האחרון, מפני הרעש שנגרם בגין קימת כל הקהל, וגם שהקהל טרודים לקום ולא ישמעו את קול הקורא. נהגו להכריז ולומר למסיים לקרות בתורה בסוף כל ספר - מחמשה חומשי תורה - "חזק" (ביאור הגר"א והגהות רעק"א בס"י קל"ט ע"פ הרמ"א שם שהוא ממס' סופרים).

יש שאמרו ג' פעמים "חזק", שהוא בגימטריה משה (חתם סופר ועוד), אולם מנהגו הוא לומר פעמיים "חזק" ובפעם השלישית "ונתחזק", כלומר "חזק חזק" - לעולה לתורה, "ונתחזק" - גם הציבור, והוא ע"ש הפסוק (ש"ב י - יב): "חזק ונתחזק בעד עמנו ובעד ערי אלוקינו" (ערוך השולחן).

טעם לאמירת "חזק", דסמכוהו על הפסוק בספר יהושע "לא ימוש ספר התורה הזה מפיק חזק ואמץ" ואיתא במדרש עה"פ הזה: שכשסיים התורה אמר לו הקב"ה "חזק יהושע ואמץ יהושע" (רמ"א קל"ט, ועיין ב"י סי' קל"ט, ואבודרהם).

כמה טעמים לאמירת "חזק חזק ונתחזק". א) טעם שאומרים בסיום כל חומש חזק חזק ונתחזק הוא כמו בסיום מסכת שאומרים הדרן עלך שיחזור ולא ישכחנה, כך אומרים כאן, חזק

"ואם כי אין ביכולתנו להתענות ולסגף כמקדם, אבל בלי ספק כי צער הסבל והסיגוף בכבישת הרצונות יותר נשגב ויותר מועיל מצער מניעת האכילה"

לקט מנהגים קפידות והדרכות מהספרים הקדושים לימי השובבי"ם

תעניות אלו בכל השנים אלא שבשנה מעוברת מתקן יותר כמ"ש מהר"ח"ו צ"ל" עכ"ל.

• במלבושי יו"ט (תויו"ט) כתב הטעם שמתחילים מפרשת שמות, משום הנאמר "הנה צעקת בני ישראל וגו' ועתה לך ואשלחך וגו' עד פרשת שקלים שאז משמיעים על השקלים לתת צדקה והוא במקום תענית (א"ר סקי"א).

• כתב האר"י ז"ל בפי' התורה שימים אלו מסוגלים לתקן עוונות יותר מכל השנה להתענות, לכן מתחיל מפ' שמות שאז התחיל השיעבוד, ונגמר בפר' "כי תקנה עבד עברי" (בא"ה תרפ"ה סק"ב, הובא שם במ"ב).

• יש נוהגין בשנה מעוברת לקבוע תענית בכל יום חמישי מפרשת שובבי"ם ת"ת (מג"א שם). ובברכי יוסף כתב: "ומנהג

לעוון המר וכו', שתיקונו שיטרח במוחו לחדש חידו"ת, וזה לבנות מה שהרס (פלא יועץ, שבט מוסר, וראה אגלי טל מה שביאר בזה) (מתוך מאמר בגיליון מאור השבת ויחי תשע"ג)

• תיקון גדול בימים אלו, לקדש עצמו במותר לו (ברכ"י, וכה"ח סקל"ז).

• צריך לזיזר בימים אלו מלה"ר ומשיחה בטלה ושחוק (יסוד ושורש העבודה, פמ"ג, יוסף אומץ).

• אחד שאל לרבינו [-מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א] על ימי השובבי"ם האם יש לנהוג בהנהגות מיוחדות בימים אלו, והשיב רבינו: "יש במשנה ברורה שמדבר מזה, ומי שחפץ יעיין שם לראות מה שכותב (ע' ס' תקס"ו ס"ב ביה"ל ד"ה ויש, וסי' תרפ"ה מ"ב ס"ק י"ח), אבל מי שיושב ולומד לא צריך שום דבר חוץ מתורה"

(דברי שיח מתוך 'מנחת תודה')

• נוהגים ללמוד מסכת כריתות משניות וגמ', וספרי יראים בימי השובבי"ם (יסוד ושורש העבודה).

• "נעים גורלכם כי נתקשרתי להתחזק בימים קדושים האלו, ואם כי אין ביכולתנו להתענות ולסגף כמקדם, אבל בלי ספק כי צער הסבל והסיגוף בכבישת הרצונות יותר נשגב ויותר מועיל מצער מניעת האכילה" (כתבי הסבא מקלם עמ' ל').

• "ראיתי בשם האר"י ז"ל: לזיזר בימים הקדושים האלו מכעס וקפדנות, ולכוין בברכת הנהנין" (שם).

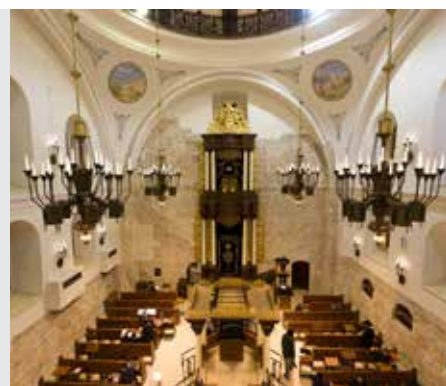
• "מה טוב היה להנהיג בימים האלה ללמוד ספר 'אורחות חיים להרא"ש', והובא בסידורים, ולחלקו לימים, כמו שהרגיל הגאון בעל התו"ט ז"ל" (שם).

• בימים אלו יש להזיזר בקפידא מלדבר לשון הרע, שברית הלשון חמור יותר (פמ"ג תרפ"ה, והאר"י ז"ל).

• חידושי תורה הינם תיקון גדול לכל עוון ולכל חטאת, ובפרט

פרשת השבוע

**כשהמלך ג'ורג' החמישי הבריא הוא תרם ס"ת לביהכ"נ
'החורבה'. ה'חקל יצחק' הזמן להננסת ס"ת אולם
סירב לנסוע. אבי ודודי ניסו לשכנעו, שהרי זה קידוש ה'
כשרואים שמלך גוי מכיר בכך שתפילה של רבי עזרה לו...**

פקוד יפקוד אלקים אתכם

אני זוכר שאבי ודודי ה'בילקא רב' ניסו לשכנע את ה'חקל יצחק' שהרי זה קידוש ה' שרואים שמלך גוי מכיר בזה שתפילה של רבי עזרה לו להחלים, וזה עוד בירושלים, ובזמן ההוא נסעו כמה וכמה אדמו"רים לארץ ישראל, ופה יש הזדמנות לנסוע ועוד עם כל הקהל.

ענה ה'חקל יצחק' שעל אם הדרך הוא לא יכול להתפלל כמו בבית [שעבודתו של החקל יצחק היתה שכל לילה קם לחצות למד עד הבוקר ובבוקר הלך למקוה ואח"כ הניח את שתי התפילין ביחד רש"י ור"ת, שהגמ' אומרת מקום יש בראש שראוי להניח בו שתי תפילין], וקשה לו לנסוע באוניה, ובמיוחד שהוא לא יכול ללכת למקוה.

ולאחר מכן אמר: אתם רוצים לדעת את האמת למה אני לא רוצה לנסוע כעת? כי אני אומר כל יום 'אני מאמין באמונה שלמה בביאת המשיח ואף על פי שיתמהמה עם כל זה אחכה לו בכל יום שיבא'. אז הוא מגיע מחר - אם כן אני אסע מחר.

ופעם כשלחצו עליו מאוד אמר: כשמכניסים חתן כלה לחופה, מי רץ קודם לחופה? הילדים השובבים, אבל האנשים החשובים הולכים מאחור. אז הכירו בו שהנקודה הפנימית שלו שהוא סבר שכעת זה עוד לא הזמן לעלות לארץ ישראל.

(מתוך שיעור חומש"י ויחי תשמ"ד; גיליון דרכי יעקב יוסף)

שח כ"ק האדמו"ר מספינקא זצ"ל בעל 'דרכי יעקב יוסף': בשנת תרפ"ח, מלך אנגליה, ג'ורג' החמישי, נהיה חולה מסוכן, ויהודי בשם שניברגר חסיד ספינקא שלח מברק לרבינו ה'חקל יצחק' ז"ע, שהתגורר אז במונקטש: "נא להתפלל עבור ג'ורג' בן אלכסנדריה".

בבית המלוכה באנגליה יש ספר הנקרא 'מי שהציל את המלך', ושם מובא שלאותו חסיד היה קרוב משפחה שעבד בבית המלוכה, אז הוא ביקש ממנו שיראה לברר איך קוראים לאמו של המלך, שכן בקויטל צריך לכתוב החולה ושם אמו.

ל'חקל יצחק' היו מגיעים כל יום ערימה של מברקים, אז הוא היה נותן לר' חיים בלך לעבור על זה. וראה ר' חיים בלך את המברק הזה, ואמר שצריך לשלוח תשובה למלך. אמר ה'חקל יצחק' שהוא יחתום על מברק התשובה. ובספר הנ"ל מודפס המברק באנגלית ומהצד השני התשובה באידיש.

ולימים המלך הבריא, ואז נתן לכתוב ספר תורה והכניסו את הספר הזה בירושלים בחורבת ר' יהודה החסיד. ה'חקל יצחק' קיבל הזמנה להשתתף בהננסת ספר תורה, ורשמו על הזמנה שיראו להודיע כמה אנשים באים, שכן הם ידעו שרבי לא נוסע לבד, ולפי זה ישלחו כרטיסים. החקל יצחק החליט לצאת מהעניין ולא לנסוע.

ר' יצחק הופך למתוסכל. לא די שהחמיץ את המונית הראשונה, עכשיו הוא גם תקוע בפקק אינסופי. לאחר שעתיים וחצי של זחילה איטית, כשהוא חולף על פני המקום שגרם לפקק, הוא מנתר ממקומו בתדהמה...

חותמת שהצילה חיים!

נחותה בעיניו... ברגע האחרון נעצר, נעמד על עומדו. 'לא שווה! לא כדאי! כן צמא לא צמא, כן מונית לא מונית. לא מכניסים לפה משהו בכשרות לא מהודרת, נקודה!' - הוא קובע, ורץ לחפש חנות נוספת...

כשהוא מגיע אליה, אורו עיניו. כאן ניצב בגאון הבקבוק המוכר, זה הנושא חותמת כשרות מהודרת. הוא ממחר לשלם ורץ לכיוון תחנת היציאה של מוניות השירות, ואז הוא מגלה כי המונית כבר יצאה לדרכה לחיפה, מותרת אותו ובקבוקו בידו בתל אביב, ממתין למונית הבאה...

ההמתנה אורכת זמן, ר' יצחק מתחיל לאבד סבלנות. לבסוף, בתום המתנה מורטת עצבים, מונית השירות שלו יוצאת לדרכה. הנסיעה חולפת ביעף, עד שלפתע בולם הנהג לאיטו את הרכב, ומבשר לנוסעים על עיכוב לא צפוי: 'אני רואה פקק ענק בהמשך הדרך...'

ר' יצחק הופך למתוסכל. אם לא די בכך שהחמיץ את המונית הראשונה, עכשיו הוא גם תקוע בפקק אינסופי. המונית מוסיפה להזדחל בעצלתיים. קטע דרך שבימים כתיקונם הנסיעה בו היא כעשרים דקות, הופך לשעתיים וחצי של זחילה איטית ממושכת ומרגיזה. הוא מתחזק באמונה כי הכל מידי הבורא, ורק ממתין לראות מה הסיבה לפקק המפתיע...

לקראת סוף הפקק, כשהוא חולף על פני סיבת הפקק הפתאומי, הוא מנתר ממקומו ומשפשף את עיניו בתדהמה. בצד הכביש, צמוד לגדר הבטיחות, מושלכים שיירי מונית השירות בה איווה לנסוע. לפי יללות האמבולנסים שמסביב, ולפי מה שדיווח הנהג לאחר שיחה קצרה עם השוטרים שחסמו את הכביש - מונית השירות התנגשה בעוצמה במעקה הבטיחות, הרכב התרסק לחלוטין, רוב נוסעיו נהרגו במקום...

'רבונו של עולם!' - נזעק ר' יצחק בטבורה של המונית, כשכל הנוסעים המומים, 'איני מאמין, נתת לי את חיי במתנה!' - הוא קורא ברגש, עיניו זולגות דמעות הודאה לה' על הנס המופלא. הוא מוסיף להביט בשברי מונית השירות בה רצה כל כך לנסוע, ואותה החמיץ רק בשל התעקשותו להקפיד על כשרות מיטבית בכל מצב ותנאי, והוא נדהם והמום: אכן, ההקפדה על כשרות מוקפדת של השתיה שהכניס לפיו הצילה את חייו, פשוט כך!

(משנתה של תורה)

את המעשה שלפנינו סיפר הגה"צ רבי אהרן טויסיג:

היה זה לפני כשלושים שנה, כשמצב התחבורה הציבורית בישראל היה רחוק מאוד מלהיות מפותח. ר' יצחק א. ביקש לנסוע מירושלים לחצור הגלילית, ובימים ההם - מסע כזה עבר בכמה תחנות.

ביום קיצי אחד, בהיר וחם, עלה ר' יצחק לאוטובוס הנוסע לתל אביב, כשתוכניתו ברורה - להמשיך לחיפה וממנה לחצור. ברור ונהיר לר' יצחק כי עליו לנהל את המסע בתבונה, לא להשתהות באף תחנה יתר על המידה, כדי שתמיד יספיק את האוטובוס הבא, ובהתאמה לכך - את הבא אחריו...

בבואו של ר' יצחק לתחנה המרכזית בתל אביב, היה זה לאחר טלטול ארוך באוטובוס ללא מזגן, בעיצומו של יום שרבי לוהט. ר' יצחק חש צמא הולך וגובר, לשונו דבקה לחיכו ולחייו נדמו לו כמדבר צחיח. הוא פנה לקיוסק סמוך כדי לקנות משקה להרות את צמאונו, ולנגד עיניו נגלה מקרר עמוס שתיה קלה מגוונת...

ר' יצחק מביט במבחר העצום, כשהוא תר בעיניו אחר מה שחשוב לו - לא פירוט מרכיבי המשקה, לא טעמו, לא צבעו, לא המותג המתנוסס עליו. מחפש הוא את החותמת, חותמת הכשרות המהודרת. המוכר זיהה מיד את מבוקשו, והושיט לו בקבוק באומרו: 'זה כשר, אדוני. כשר!' ר' יצחק מביט בחותמת, אכן - כתוב כשר, אך הוא לא מזהה את הרב החתום... לא, זה לא הכשר מהודר באמת...

לפתע נזכר שבעוד רגע קט תצא מונית השירות לחיפה, ועליו להזדרז. מלחמה התחוללה בלבו. לרגע סבר שלא יתאמץ מדי, הרי המשקה בהחלט כשר, והוא מאד ממהר, והוא בכלל בדרך... היצר אף יעץ לו להתבונן ברשימת הרכיבים, שום פרט בהם לא נראה לו קשור לאיסור מפורש...

'לא, תודה!' - אמר בגבורה לבעל החנות. הוא באמת ממהר, ובכל זאת נותרו עוד כמה דקות. הוא יחפש חנות אחרת, לא ייכשל בשתיית משקה שכשרותו אינה מהודרת. פיו בוער בצמא, הוא חש כי מקרבו עולה עשן של יובש, ורץ לחפש חנות נוספת... אפס, כי גם שם נשנה המחזה. מבחר עצום, מגוון גדול, אך ללא הכשרות המוקפדת המבוקשת...

עכשיו הוא ממהר עוד יותר, מהרהר כי לא נותר לו פנאי להמשיך לחנות נוספת, וכבר עומד לבחור בבקבוק שכשרותו

אמר הרבי ליהודי, כי גם כעת, כשהתפילין היקרות אברזו, מסכים הוא 'לקנותם' ממנו בסך עשרה זהובים - שהיה סכום עצום. היהודי שמח מאוד והעיסקה בוצעה. לא חלפו ימים רבים, והנה הגיע גוי לחצר הרבי וביקש לדבר עם הראב"ן עצמו, כי יש לו דבר חשוב עבורו...

ליומא דהילולא של הרה"ק בעל 'אור פני משה' מפשעווארסק זי"ע

בעירום ובחוסר כל, עד כי נאלץ לחזור על הפתחים, ובאחד הימים הגיע לקאסוב. כאשר שאלו הרה"ק האם בעטיו של מצבו הנוכחי מוכן הוא כבר למכור לו את התפילין, סיפר היהודי על אסונו המר, בהוסיפו, כי הוא מצטער מאד על שנותר בלי תפילין ובלי ממון. אמר לו הרה"ק, כי גם כעת, כשהתפילין אינם, מסכים הוא 'לקנותם' בסך עשרה זהובים (סכום עצום), והוא שמח לעשות את העסק, שהרי לא היה לו מה להפסיד.

ימים לא רבים חלפו מאז, ובאחד הימים נכנס גוי לחצר הרבי, ובקש רשות לדבר עם הראב"ן עצמו, כי יש לו דבר חשוב עבורו. בהכנסו, הוציא הנכרי מאמתחתו תפילין של יד, וסיפר, שמצא את זה ביער ומבין כי זה דבר קדוש, על כן הביאהו לראב"ן. על אתר נפתח ה"של יד" כדי לראות מה מצב הפרשיות, ומה מאד גדלה שמחתו של הרה"ק, בהכירו כי פרשיות התפילין הן מכתב ידו של הרה"ק ר' משה מפשעווארסק.

הרה"ק הורה לתת לגוי חמשה זהובים ואמר, כי צריך להיות עוד חפץ כזה, והוא מוכן להוסיף לו חמשה זהובים, שישכור אנשים אשר יעזרו לו בחיפושיו. ואכן, כעבור ימים מספר הביא הנכרי את ה"של ראש". רק במקום אחד היתה מקומטת התיטורא, מחמת שהיתה שרויה זמן רב במים, אולם הפרשיות נשארו יפות כבראשונה.

את התפילין האלו הניח הרה"ק עד סוף ימי חייו, כמו כן כל אדמור"י בית קאסוב-ויזניץ. כאשר ר' אלימלך אדלר הי"ד - סופרו של הרה"ק ה"אהבת ישראל" זצ"ל - היה בודקן מדי שנה בשנה בחודש אלול, היו באים אנשים רבים להתענג ולהנות מנועם זיון של הפרשיות. גם כ"ק אדמור"ר ה"אמרי חיים" זי"ע הניחן עד שנת תש"ד, אך לדאבוננו הלכו לאיבוד בעת השואה. (כתר מלכות, עמ' קמח)

(גיליון 'שבת בשבתו' שע"י קהל מחזיקי הדת אנטוורפן)

סיפר הרה"צ מוהר"ר בן ציון יהודה לייב טווערסקי זצ"ל מעשה ששמע מפי בעל העובדא עצמו. הוא היה אחד מהרבנים החשובים ברוסיא והיו לו תפילין שנכתבו ע"י הרה"ק בעל 'אור פני משה' מפשעווארסק זי"ע, ובעת בדיקתם מצא הסופר אות אחת שנראית כאילו שנפסקה, וביקשו הרב שיוסיף עלי' דיו לתקנה כדי שלא תפסל לגמרי, אך הסופר מיאן להעביר בקולמוסו על גבי כתב הרה"ק מפשעווארסק. פנה הרב אל סופר אחר, אך גם הלה מיאן.

הרב בראותו שהסופרים נמנעים מלגעת בכת"י הרה"ק מפשעווארסק, פנה לסופר אחר מבלי לגלות לו מי כתבם. כשטבל הסופר קולמסו בדיו והושיט ידו לתקנה, נפל לפתע על הפרשה ספר אחד מארון הספרים שעמד סמוך לשלחן. העומדים סביב נבהלו, אך כשהרימו את הספר נכחו לראות שסר כל האבק מן הפרשה ונתגלה שלא הי' הפסק כלל. ומה גדול תמהונם, שכשביקשו להחזיר הספר למקומו - ראו שלא הי' זה ספר אחר מאשר הספה"ק אור פני משה להרה"ק מוהר"מ מפשעווארסק זי"ע. (ילקוט צורת האותיות)

בתקופת הרה"ק ה"אהבת שלום" מקאסוב זצ"ל, התגורר יהודי בכפר סמוך לקאסוב שהיו לו תפילין דרש"י אשר נכתבו על ידי הרה"ק רבי משה מפשעווארסק זצ"ל. הרה"ק מקאסוב נכסף לבו אליהם ובקש לקנותם בעד הון רב, ואף זוג תפילין שלו, שהיו גם כן חשובים ויקרים, אבה לתת תמורתם, אבל בעל התפילין סרב להסכים לעשות את העסק.

באחד הימים ארע שטפון בסביבה ושטף את כל ביתו של אותו יהודי, על כל חפציו, וכמובן שביניהם גם התפילין. הלה נשאר

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

פעם אחת בלילה הלך הרה"ק מפשעווארסק זי"ע החוצה, וראה שעומד איש אחד בלבוש העולם העליון. שאלו: "מי אתם?" והשיב האיש: "אני הוא שחיברתי הזמר 'איש חסיד'"

על חשיבותו וסגולותיו של הזמר 'איש חסיד' הנאמר בסעודת מלווה מלכא

ומסוגל לבני חיי ומזוני... וכו' והראיה שהשם המסוגל לפרנסה, שהוא ר"ת ח"י ב'ני ו'מזוני, ומסוגל גם לתיקון חטאים, מרומז בזמר הזה כמה פעמים בראשי תיבות: א. ו'גם ב'בנים ח'משה - בראשי תיבות למפרע. ב. ח'נון ו'רחום ב'מרומיו. ג. ח'כמתו ב'קרבו ו'החזיק. ד. ח'פשני ב'ודאי ו'בברור. ומני אז והלאה כאשר בא מי אל הרה"ק 'אור פני משה' עבור אחד מאלו הדברים הנ"ל, צוהו שיאמר הזמר 'איש חסיד'.
(ע"פ המובא ב'ספרן של צדיקים' ח"א [בשינויי לשון קלים])

שמעתי מנכד ה'אור פני משה', שפעם אחת בלילה הלך הרה"ק רבי משה זצוק"ל מפשעווארסק החוצה, וראה שעומד איש אחד בלבוש העולם העליון, ושאל לו הרב ר' משה - מי אתם? והשיב האיש: אני הוא שחיברתי הזמר "איש חסיד".
ושאל לו הרה"ק: ועל מה באתם? והשיב: באתי לשאול ממעלתכם מדוע אינו אומר זה הזמר.
ושאלו - ומה בכך?
ואמר לו: תדע שהזמר שלי מסוגל לתיקון עוונות קשים

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

"כמה נואלו הרבה מבני אדם שטבעם תמיד לדרוש מחבריהם מה דיבר פלוני אודותם"

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

קבלת רכילות, דהוא אסור, והוא חוטא ומחטיא את חברו...".
הדברים אמורים לגבי הצד המפציר, ומה יעשה אותו חבר הנתון ללחץ ההפצרות המרובות? בביאורים ומוספים מציינים למה שכתב ה'חפץ חיים' לעיל בכלל א' סעיף ח': "ולענין מה להשיב אם שואלו מה דיבר פלוני אודותי, תלוי בזה: אם יש לו עצה להשיבו באופן שלא יהיה שקר גמור, וגם לא יהיה רכילות. ישיבהו באופן זה ולא יוציא שקר מפיו. ואם הוא מבין שחברו לא יקבל זה לתשובה, מותר לומר שקר גמור מפני השלום".
ואף שלכאורה עדיף שישתוק ולא יאמר אפילו מקצת שקר, יש שביאר (עלי באר) שאם ישתוק כאן יבין השואל מזה שפלוני דיבר עליו וזה אבק רכילות, ועל כן הותר לדבר ולשקר במקצת מפני השלום.

בסעיף ה' מכלל ה' בהלכות רכילות, מעורר ה'חפץ חיים' "כמה נואלו הרבה מבני אדם שטבעם תמיד לדרוש מחבריהם מה דיבר פלוני אודותם, ואפילו אם מידיעת דבר הזה אין נפקא מינה להם על להבא. וכשהם אינם רוצים לגלות להם, מפצירים בהם הרבה עד שמגלים להם מה דיבר פלוני אודותם. ויש באלו הדברים גנאי, ומקבלים את הדבר לאמת גמור, ועל ידי זה נעשו שונאים גמורים...".
וכותב רבנו בחומרת הדבר, שהרי אפילו אם היה חברו מספר לו מעצמו, ללא שביקש, ואפילו היה זה דבר שנוגע לו להבא - היה אסור לו להאמין בזה, רק לחוש. ואם אין הדבר נוגע לו על להבא, אסורה אפילו השמיעה - "ועל אחת כמה וכמה לעמוד על חברו ולהפצירו עד שיבוא המספר לכלל סיפור רכילות והשומע לאיסור

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

כמה פעמים נכתב במגילה 'פורים' מלא וכמה 'פרים' חסר?

מגילה דף ד

חכמים הקילו על הכפרים להיות מקדימין ליום הכניסה

מרדכי ואסתר שאז היתה שמחת פורים מושלמת, שניצלו ממות לחיים וגם קיבלו את התורה מרצון, אבל שאר הפורים שמדבר לדורות הבאים שאין השמחה מושלמת, וכמו שאומרים בקינות "איך אעלוץ בפור", וגם בבית שני היו כל הזמן תחת שעבודים ומלחמות, כתוב 'פרים' חסר ו', ומה שכתוב "וימי הפורים האלה לא יעברו" מלא עם ו', משום שמדבר על לעתיד לבא, כמו שאמרו בירושלמי (פ"ק דמגילה) שלומדים מזה שפורים לא יתבטל בימות המשיח, ואז תהיה שמחת פורים בשלימות.

(טעמא דקרא)

עוד אמרו, 'הפורים האלה' – טעמי המקרא הם קדמא ואזלא: רמז לבני הכפרים שיכולים להקדים. וכדברי המשנה, מגילה נקראת באחד עשר ובשנים עשר וכו'.

(תפוחי חיים)

"על כן קראו לימים האלה פורים על שם הפור" (ט כו) כאן כתיב 'פורים' מלא עם ו' ועוד פעם כתיב (שם ט כח) "וימי הפורים" 'פורים' מלא, ושלוש פעמים כתיב (שם ט, כט-לא-לב) "אגרת הפרים" "את ימי הפרים" "דברי הפרים" - 'פרים' חסר ו'. ביאר רבי שלמה הכהן מוילנא, דזהו שאמרו במגילה (ב.) "מגילה נקראת ב"א, ב"ב ב"ג ב"ד ובט"ו". י"ד וט"ו - הם פורים מלאים, לקריאת המגילה למשתה ושמחה ולמשלוח מנות, והשלושה האחרים ["א"ב י"ג"] של בני הכפרים הם לקריאת המגילה בלבד, כי השמחה נוהגת רק בזמנה, ולכן נכתבו חסרים ו'. (חשק שלמה מגילה שם).

פירוש נוסף, ביאר הגר"ח קניבסקי שליט"א במש"כ בכל המקומות 'פרים' חסר ו', חוץ משני מקומות שכתוב מלא, שהפסוק: "על כן קראו לימים האלה פורים" מדבר על הפורים שבימי

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

האם מותר לנשים לאכול סעודה לפני הדלקת נרות חנוכה?

ואינם מדליקים בעצמם - נחלקו הפוסקים אם גם הם אסורים בדברים אלו עד לשעת ההדלקה.

ויש אומרים, שעיסוקים אלו אסורים גם על מי שאין באפשרותו להדליק עד לשעה מאוחרת. ומי שמינה שליח שידליק עבורו בביתו נרות חנוכה - יש אומרים, שהשליח אסור בכל הדברים האמורים עד שידליק עבור חברו, והמשלח מותר בהם.

[משנ"ב תרעב, י; וראה שעה"צ י; ביאורים ומוספים דרשו, 30-31, וראה שם, 32; וראה שו"ע רלב, ב, ומשנ"ב יז]

חכמינו ז"ל אסרו עיסוקים שונים החל ממחצית השעה לפני זמן תפילת מנחה, עד לאחר התפילה; כגון: אכילת פת בכמות של יותר מ'כביצה' (יותר מ-100-45 סמ"ק, לשיטות השונות), שתיית משקה משכר בכמות הגדולה מ'כביצה', שינה, תספורת, ועוד. וראה במקורות. ועיסוקים אלו, אסורים גם החל ממחצית השעה לפני הדלקת נרות החנוכה, עד לאחר ההדלקה.

ובני הבית (למנהג בני ספרד, שאינם מדליקים כל אחד לעצמו), אשה, או אורח, אשר סומכים על הדלקת בעל הבית

מהי כמות השמן הנדרשת לנרות החנוכה?

להדליק בכמות המספיקה ליותר מחצי שעה; ויש שנהגו להחמיר בדבר כהנהגה שלפנים משורת הדין, או כהידור מצוה בלבד. והמדליק בתוך ביתו, באופן שה'פרסומי ניסא' הוא לבני הבית בלבד - יש אומרים, שאף לדעה המחמירה הנ"ל, אינו מחויב להדליק אלא בכמות המספיקה לחצי שעה; אולם, יש מהראשונים שכתב כי ראוי שהנרות ידלקו כל זמן שבני הבית נעורים.

[שו"ע תרעב, ב, ומשנ"ב ה; ביאורים ומוספים דרשו, 15-16]

את נרות החנוכה, יש להדליק בכמות שמן, שעה וכדומה, אשר תאפשר לנרות לדלוק עד חצי שעה לאחר צאת הכוכבים. והמדליקים לאחר צאת הכוכבים, צריכים להדליק בכמות המספיקה לחצי שעה 'זמנית', שהיא לכל היותר כשלושים וחמש דקות. ויש אומרים, שבמקומות בהם יש עוברים ושבים עד השעות המאוחרות של הלילה, חובה להדליק בכמות שמן המספיקה עד שהרחוב מתרוקן; ויש אומרים, שאף במקומות אלו אין חובה

מי שהגיע לביתו באחד מלילות החנוכה בחצות הלילה - האם ידליק נרות בברכה?

ברחוב, ידליק ללא ברכה. והמדליק בתוך הבית, באופן שהפרסומי ניסא הוא לבני הבית - יש אומרים, שאם כמה מבני הבית - ויש שכתב: אפילו אחד מבני הבית - ערים בשעת ההדלקה, ידליק בברכה, עד עלות השחר; אך אם כולם ישנים, ידליק ללא ברכה. ויש אומרים, שאף אם שוהה בביתו לבדו, יברך על ההדלקה, ואין מוחים ביד הנוהג כן; ויש מפוסקי זמננו שהורו לברך.

[שו"ע תרעב, ב, משנ"ב יא, ושעה"צ יז; ביאורים ומוספים דרשו, 36-40]

מי שלא הדליק נרות חנוכה עד לצאת הכוכבים, ידליקם בברכה בתוך חצי שעה מצאת הכוכבים. ובזמן זה, מברך אף במקרה שברחוב לא מצויים אנשים, והוא נמצא לבדו בביתו. ולאחר חלוף חצי שעה מצאת הכוכבים: המדליק בחוץ או בחלון, באופן שה'פרסומי ניסא' הוא לעוברים ברחוב - יש אומרים, שכל עוד מצויים אנשים ברחוב ידליק בברכה, ולאחר מכן ידליק ללא ברכה; ויש שהורה שאף כשעדיין מצויים אנשים

* זמן הדלקת נרות חנוכה הוא בצאת הכוכבים, ויש אומרים שזמנה הוא כרבע שעה קודם לכן, בתחילת בין השמשות. וזמנים אלו, תלויים במחלוקת הידועה של הגאונים ורבנו תם בנוגע לזמני שקיעת החמה וצאת הכוכבים. ורבים נהגו להדליק בדיוק בתחילת שקיעת החמה, ויש שנהגו להדליק כעשרים דקות לאחר השקיעה; ויש שכתבו, שראוי להדליק עשר דקות לאחר השקיעה.
* נער הנעשה בר מצוה בחנוכה, ומנהגו להדליק בשקיעת החמה - נחלקו הפוסקים אם ינהג כן גם בלילה שנעשה גדול, או שימתין עד לצאת הכוכבים, שבו יהיה ודאי גדול.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מי שכיסה את סוכתו מחמת הגשם וישן בתוכה - האם כשפסק הגשם באמצע הלילה צריך לקום ממיטתו להסיר את הכיסוי?

וכך הדין גם בנוגע למי שפרס כיסוי על הסוכה מחמת הגשם, וישן בסוכה - שלא הטריחוהו להסיר את הכיסוי עד עלות השחר, או עד שיתעורר משנתו לאחר עלות השחר, כנ"ל. אולם, אם ניתן להסיר את הכיסוי בקלות מתוך הסוכה, במשיכת חבל, וכדומה, צריך להסירו אף בלילה.

[שו"ע תרלט, ז, משנ"ב לט-מג, ושעה"צ עז]

מי שפנה לישון באחד מלילות חג הסוכות בביתו, ולא בסוכה, מחמת ירידת גשם; והחליף את בגדיו ונשכב לישון, ולאחר מכן פסק הגשם - פטור מהשינה בסוכה עד עלות השחר, ואף אם התעורר במהלך הלילה. וכן לאחר עלות השחר, כל עוד לא התעורר משנתו; ואינו צריך להעמיד 'שומר' שיעיר אותו בעלות השחר. וטעם הדבר, מפני שהצורך לקום, וללבוש את בגדיו, ולעבור לסוכה, נחשב פצער, ו'מצטער' פטור מן הסוכה.

הלוח היומי

י"ב בטבת | רבי אברהם ב"ר מרדכי גולדמן זצ"ל, האדמו"ר מזוועהיל

יארצייט:

- תקמ"א: רבי משה ב"ר שמעון מרגליות זצ"ל, רבם של כמה קהילות בזאמוט ועוד, בעל פני משה על הירושלמי.
- תקס"ז: רבי משה ב"ר יצחק הלוי זצ"ל, מפשעוורסק, בעל אור פני משה על התורה וחמש מגילות.
- תקצ"ז: רבי מרדכי טאסק זצ"ל, ראב"ד פרשבורג.
- תרס"ז: רבי חביב חיים דוד ב"ר דוד סתהון זצ"ל, ראב"ד בטבריה ור"י אליהו בחיפה, בעל טל תורה, שמש ומגן, תוקפו של נס ועוד.
- תש"ב: רבי חיים עלי ב"ר עזרא הכהן טוויל זצ"ל, ראב"ד בקהילת ארם צובא בני. ובירושלים, בעל מצא חיים.
- תשי"ד: רבי מרדכי חיים ב"ר יהודה לייב קסטלניץ זצ"ל, מסלונים, בעל מאמר מרדכי ועוד.
- תש"כ: רבי יהודה ב"ר אליהו אבן דנאן זצ"ל, מחכמי פאס-מרוקו, בעל לחם יהודה, וזאת ליהודה, מנחת יהודה ועוד.
- תש"ע: רבי אברהם ב"ר מרדכי גולדמן זצ"ל, האדמו"ר מזוועהיל.

באנו לעולם כדי ליהנות!

הגה"צ רבי שמשון פינקוס אמר: עליכם לדעת ואני אומר זאת עם כל האחריות - באנו לעולם הזה כדי ליהנות! לעשות "כיף", אבל - את ה"כיף" הנכון! לאהוב אמת, לאהוב את התורה והמצוות, לאהוב את השי"ת, וכשמגיעים להכרה הזו, כל החיים משתנים! זוכים שהתורה תהיה בבחינת "תורתך שעשועי" ומגלים את ההנאה ואת האור הטמון בקיום התורה והמצוות. (נפש חיה להגר"ש פינקוס עמ' רלג)

נשתדל להכניס בלבנו תענוג ושמחה בעבודת ה', ומדי פעם בפעם נתבונן במצוות שאנו זוכים לקיים ונתמלא בסיפוק ואושר על כך.

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il